
AB DEĞERLERİNDEN TAVİZ Mİ VERDİ?

26.04.2016

25.04.2016

DW.de

Almanya'da Başbakan Merkel, Cumhurbaşkanı Erdoğan'a yakın durmakla itham ediliyor. Türkiye uzmanı Kristian Brakel, bu yüzden AB'nin itibarının kalıcı yara aldığı görüşünü savunuyor.

Heinrich Böll Vakfı Türkiye Temsilcisi Kristian Brakel Deutsche Welle'den Diana Hodali'nin, Almanya Başbakanı Angela Merkel'in Türkiye ziyaretiyle ilgili sorularını yanıtladı.

Deutsche Welle: Gaziantep'te iki lideri öven afişler asılıydı. Bundan Angela Merkel ile Ahmet Davutoğlu'nun aynı politikaları benimsedikleri sonucu çıkıyor mu?

Kristian Brakel: Türkiye'de Almanya'ya, dolayısıyla da Alman politikacılarına bir çeşit nefret aşkı besleniyor. Türkiye uzun süre haksızlığa uğratıldığı hissine kapılmıştı. İki liderin birlikte gelmeleri ve Angela Merkel'in Türkiye ile göz hizasında konuştuğu izleniminin doğması hem Türkleri, hem de Türk siyasetçilerini memnun etti.

Başbakan Merkel bu izlenimin doğmasını mi istemişti?

Kristian Brakel: Türkiye ile Almanya ve Türkiye ile Avrupa Birliği arasındaki yakınlaşma açısından baktığımızda, bu işaretin Başbakan Merkel'in düşüncesine uygun düştüğünü söyleyebiliriz. Türkiye'nin önemli bir stratejik ortak olduğunun idrak edilmesinin bu kadar zaman almış olması aslında üzücüdür. Ancak daha Avrupalı ve daha demokrat olmayıp, aslında aksi yönde ilerleyen bir Türkiye ile yakınlaşmaya çalıştığımız da unutulmamalı. Buna, devletler hukukunu zedeleyen bir mülteci politikası izlendiğini de eklemek gerekir.

Ziyaret başarılı bir mizansendi. Merkel, Tusk ve Timmermann'dan oluşan heyet, Türk hükümetinin kendi propagandasını yapmasınabilerek mi alet oldu?

Kristian Brakel: Siyasi ağırlığı fazla olmayan Başbakan Ahmet Davutoğlu'nun açısından, Avrupa'nın en güçlü liderini yanında bilmenin son derece önemli olduğu kanaatindeyim. Mülteci politikasında Türkiye haklı olarak yıllardır çözüme ortak edilmeyi ve yükün adil bir şekilde paylaşılmasını istiyor. Ancak mevcut uygulamanın doğru olduğu söylenemez.

Angela Merkel, bu ziyaret sırasında yaptığı gibi insan hakkı ihlallerine fazla değinmemek karşılığında mülteci politikasında işbirliği yapılmasını sağladığı izlenimini uyandırmıyor mu?

Kristian Brakel: Muhakkak öyle. Donald Tusk biraz daha açık konuştu. Türkiye'deki muhalefette ve

Avrupa'da AB'nin satın alınabilir' olduğu izleniminin uyanması Almanya ve Avrupa'ya zarar verir. Cumhurbaşkanı Erdoğan da her vesileyle, AB'nin ve Avrupalı politikacıların ahlaki değerlere değil, İslam düşmanlığına önem verdiklerini ve Türkiye'nin güçlenmesini önlemeye çalıştıklarını söylüyor. Ortak çıkarlar uğruna bazı alanlarda işbirliğinin kaçınılmaz olduğu, ancak demokrasi ve insan hakları konusunda taviz verilemeyeceği açıkça ortaya konmaz ise bu kanaat daha da güçlenecektir.

Liderler örnek bir mülteci kampını ziyaret edip, övgülerini dile getirirken, Gaziantep'in IŞİD'in kalesi olduğunu görmezden gelirler ve Uluslararası Af Örgütü da Türkiye'yi Mültecileri Suriye'ye sürmekle suçlarsa bu izlenim güçlenmez mi? Bu durumda güvenlikten söz edilebilir mi?

Kristian Brakel: "Bence Gaziantep'e gidilmesi iyi oldu. Bütün insani yardım kuruluşları orada. Türk hükümeti, organize kampların bulunmadığı ve mültecilerin sokaklarda yaşadığı İzmir gibi kentlere gidilmesini tabii ki istemez. Bence mülteci anlaşmasının en feci yanı, devletler hukukunu ve mültecilerin haklarını hiçe sayıyor olmasıdır. Kimse savaş bölgesine geri gönderilemez."

Görünüşe göre Türkiye tam da bu hakkı ihlal ediyor. Türkiye gibi Almanya da bunu inkar ediyor ama mültecilerin Suriye'ye sürüldüğüne dair elimde bilgiler var. Geri gönderilmeler bile sınır şimdi kapalı. IŞİD ya da Esad rejiminden kaçan Suriyeliler sınırı geçemiyor. Almanya Başbakanı sınırın Suriye tarafında mülteci kampları ile güvenli bölge kurulacağına dair teminat verdi. Ama bu hayalperestliktir. Suriye topraklarındaki insanların hayatı güvende değil.

Söyledikleriniz, AB'nin duruma göz yumduğu anlamına mı geliyor?

Kristian Brakel: Evet. Pazarlığın asıl kötü yanı, ideallerimizin ve devletler hukukunca varılan anlaşmaların tek kıstas olamayacağını söyleyemesidir. AB'nin kurtarılmasının önemli olduğu söyleniyor. Bu durumda mültecilerin durumuna göz yumulması gerekir ki, ben bunun büyük bir hata olduğunu söylüyorum. Böylece devletler hukuku gibi AB'nin ahlaki değerlerini de zedelemiş oluyoruz. AB uzun süre yabancı ülkelerde, kendi sınırları dışında da demokrasi ve insan haklarının bekçisi olarak algılanmaktaydı. Siyasi ve ekonomik çıkarların da bulunduğu bilinmesine rağmen bu böyleydi. Şimdi bu iddiadan vazgeçilmiş olması AB'nin itibarını kalıcı şekilde zedelemiştir.

AB ve Başbakan Merkel demokrasi ve insan haklarından yana olduklarını nasıl gösterebilirler? Bir sonraki ziyarette muhalefet temsilcileri ile de görüşmeleri gerekmez mi?

Kristian Brakel: Son ziyaret sırasında bunu yapsalardı iyi olurdu ve bu mümkündür de. ABD Başkan yardımcısı Joe Biden son Türkiye ziyareti sırasında hükümet muhalifi medyanın temsilcileri ile de buluşmuştu. Almanya Başbakan'ın da böyle bir sinyal gelmesi beklenirdi. Merkel, Türkiye'nin otoriter yönetime kaymasından olumsuz etkilenenlerle bir araya gelebilirdi. Başbakan olmazsa Dışişleri Bakanı Frank-Walter Steinmeier'in Türkiye'ye gelip bu jestte bulunması uygun olur."

© Deutsche Welle Türkçe

Diana Hodali

Kaynak/Source: